

РЕШЕНИЕ

№ 22990

гр. София, 03.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 63 състав, в
публично заседание на 04.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитрина Петрова

при участието на секретаря Валентина Христова и при участието на
прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5542** по описа за **2024**
година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от АПК, във вр. чл. 1 от Закона за отговорността на
държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, подадена от Г. М. В., с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк]
[жилищен адрес] чрез адв. К., с която на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на
държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) е предявен иск срещу Столична дирекция на
вътрешните работи, за присъждане на обезщетение в размер на 15 000 лв. за претърпени
неимуществени вреди от отменената като незаконосъобразна с влязло в сила съдебно решение №
3844 от 14.08.2023г., постановено по АНД № 20231110209064 по описа на СРС за 2023г., Заповед
за задържане на лице № 3382-686/09.06.2023г. изд. от полицейски орган - И. К. П. на основание
чл. 72 ал. 1 т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР). Претендира и
присъждане на законната лихва за периода от датата на задържането до окончателното изплащане
на сумата.

Ищецът твърди, че спрямо него е била постановена заповед за задържане на лице от
09.06.2023 г., с която е било разпоредено задържането му за срок от 24 часа в помещение за
временно задържане на 07 РУ – СДВР. Ищецът твърди, че в резултат на осъществено спрямо
него незаконосъобразно задържане и упражненото насилие е претърпял неимуществени вреди,
изразяващи се в негативни емоционални преживявания, болки, страдания, тревожност,
безпокойство, стрес. С оглед на това претендира на основание чл. 1 ал. 1 от ЗОДОВ да му бъде
присъдено обезщетение в размер на 15000 лева за претърпените от незаконосъобразния
административен акт неимуществени вреди.

В съдебно заседания ищецът, редовно призован, се явява лично и с адв. К., като поддържат иска

по изложените в него съображения. Моли за присъждане на решение, с което искът да бъде уважен, като се присъдят и направените по делото разноски.

Ответникът – Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/ оспорва предявения иск като неоснователен, недоказан и прави възражение относно размера. В отговора е аргументирано становище, че в случая е налице само един елемент от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – незаконосъобразен акт на административен орган, отменен по съответния ред като такъв. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се ангажира отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Според ответника станалите два елемента – наличието на претърпени вреди и причинно-следствена връзка, не са налице. При условията на евентуалност моли съда да намали предявения размер на обезщетението доколкото твърденияте и посочени от ищеца вреди от отменения акт са общо формулирани, като същите могат да бъдат причинени и от други фактори.

В съдебно заседание се представлява от юрк. С., който моли да се отхвърли исковата претенция поради необоснованост и недоказаност. В условията на евентуалност, моли размерът и значително да бъде намален. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Представителят на СГП, прокурор Д., счита, че искът е основателен и доказан, като споделя възражението за прекомерност на финансовата обезвреда.

Административен съд София град, съобразно наведените от страните факти и обстоятелства и приложените от страните доказателства, намира следното от фактическа страна:

Със Заповед за задържане на лице № 3382-686/09.06.2023г. изд. от полицейски орган - И. К. П., на основание чл. 72 ал. 1 т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР) е постановено задържане за срок до 24 часа на лицето Г. М. В. в помещение за временно задържане на 07 РУ – СДВР. Заповедта е издадена на основание член 72 ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Като фактическо основание за задържане на лицето е вписано „чл. 330 от НК“.

Г. В. е оспорил по съдебен ред заповедта за задържане, като по подадената жалба е образувано НАХД № 20231110209064 по описа за 2023 година на Софийски районен съд. С решение № 3844 от 14.08.2023г. по посоченото дело, заповед за задържане на лице от 09.06.2023г. е отменена като незаконосъобразна. Решението е влязло в законна сила на 29.08.2023г.

По делото е допуснато събиране на гласни доказателствени средства чрез разпит в качеството на свидетел на лицето Д. Б. И.. Тя заявява, че живее в един квартал с ищеца. През юни 2023г. поведението му било много променено. Трудно се е придвижвал имал е болки в ставите, като най-голямата промяна е била в говора му. Започнал е да говори много насечено, да диша неправилно по време на разговор, да повтаря една и съща дума по два пъти. Това е продължило около една година. Разказал и, че е имал проблеми с полицията, защото са го набедили, че е палил кофи и са го задържали в МВР. Казал е също, че са го понабили доста и затова са му тези травми и затова го боли ребро, ръцете му треперят. Притеснявал се е, че продължават да го чакат полицаи. В повечето случаи нямаше никой, но той се притесняваше.

Съдът кредитира изцяло така дадените показания, като съответни на събраните по делото писмени доказателства и в рамките на изясняване на спора от фактическа страна.

Съдът след като прецени твърденията на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Предявеният иск е процесуално допустим - претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, за които се твърди, че са настъпили в резултат на обявена за незаконосъобразна заповед, с която ищеца е бил задържан.

Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице,

представлявано от органа, от чийто незаконосъобразни действия се твърди, че са причинени вредите – СДВР.

Разгледан по същество, искът е частично основателен, по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. Незаконосъобразен акт, отменен по съответния ред, действие или бездействие при или по повод изпълнение на административна дейност; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразното действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл. 4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице. С аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност. Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането - чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени - следващите по време и място неправомерния резултат.

По аргумент от чл. 154, ал. 1 от ГПК вр. чл. 144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

В случая претенцията за обезвреда обхваща твърдените като претърпени от ищцата неимуществени вреди, проявленията на които са посочени в исковата молба като такива, изразяващи се в негативни емоционални преживявания, психически стрес, неблагоприятно отражение на психическото и на физическото му здраве, в резултат на неоснователното, незаконосъобразното и необоснованото му задържане в 07 РУ-СДВР въз основа на издадената от полицейски орган заповед за задържане.

По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила № 3844 от 14.08.2023г., постановено по АНД № 20231110209064 по описа на СРС за 2023г.

Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя, въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

В случая съдът приема за доказани голяма част от релевираните от ищеца проявления на

претърпените от него неимуществени вреди, както и причинно-следствената им връзка с осъщественото незаконосъобразно задържане 07 РУ-СДВР въз основа на издадената от полицейски орган заповед. Психоемоционалното състояние на личността и преживените негативни емоции от даден факт, са абсолютно субективни прояви, които са с различен интензитет при всеки един човек и са обусловени като цяло от характеристиките на личността. Въз основа на събраните по делото гласни доказателствени средства съдът приема за доказани преживените от ищеца негативни емоционални и психически преживявания, както и че същите са в резултат от незаконосъобразно приложената спрямо него принудителна административна мярка по чл. 71, ал.1, т.1 от ЗМВР, в т.ч от ограниченото свободно придвижване. Показанията установяват по несъмнен начин както негативните изживявания на ищеца, така и че психофизичното му състояние е следствие от факта на осъщественото спрямо него задържане въз основа на незаконосъобразно издадената и изпълнена заповед за задържане на лице, издадена от полицейски орган на основание чл. 72 ал. 1 т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР). Свидетелката е очевидец на последвалите от задържането на ищеца негативни емоционални изживявания, чиито външни проявления са били тревожността, и продължилото във времето безпокойство. Стресогенното събитие, с което се свързва настъпилото психофизическо състояние на лицето несъмнено се явява осъщественото незаконосъобразно и необосновано задържане на Г. В. по чл. 71, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Самият факт на задържането и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване, при това без каквото и да е било валидно основание, предполага настъпването на емоционален стрес и психически страдания.

При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *S. v. B.*(Application no. 39232/17), 31 J., 2023), според което задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *D. v.B.*, по. 9411/05, § 30, 2 S. 2010).§§ 33-34, *D. and Others v.B.*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 M. 2016). От националните съдилища, включително ВАС на РБ, също се споделя становище, според което е достатъчен самият факт на незаконното задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

Безспорно се установи наличието и на третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно- следствената връзка между незаконосъобразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния

резултат.

В конкретния случай, вредите, които се претендират (доказаните психически/душевни страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищецът не би претърпял описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

Поради изложеното, съдът приема, че са налице материалноправните предпоставки за основателност на предявения иск – налице е незаконосъобразен акт на административен орган, доказва се настъпването на вреди, както и пряка, и непосредствена причинна връзка между тях и незаконосъобразния акт.

Неимуществените вреди нямат материален еквивалент за пострадалия, поради което законът постановява следващото се за тях обезщетение да се определи на принципа на справедливостта - чл. 52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), с оглед характера на деянието, естеството на увреждането и степента на претърпените морални страдания. Понятието „справедливост“ не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението /т. 2 от Постановление № 4 от 23.12.1968 г. на Пленума на ВС/, като например - характер и степен на увреждането, начин и обстоятелства, при които е получено, вредоносни последици, тяхната продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, неговото обществено и социално положение. Обезщетението за неимуществени вреди е с компенсаторна функция, доколкото е възможно да бъдат компенсирани вредите в техния паричен еквивалент.

В случая, като се отчетат начинът на извършване на увреждането и характерът му - необоснованото и немотивирано лишаване на ищеца от основно човешко право - свобода на придвижване, продължителността на наложеното ограничение – 24 часа, характера и интензитета на породените страдания и негативни преживявания, съдът приема, че исковата претенция за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди следва да се уважи.

Така при приложение на чл. 52 от ЗЗД настоящият състав счита, че заповедта за задържане е причинила конкретно, продължително, постоянно страдание за ищеца, поради което съдът намира, че справедливо обезщетение за същия е сумата от 5000 лв. като до пълния размер на иска от 15 000 лв. или за сумата от 10 000 лв. исковата претенция е неоснователна.

С оглед на гореизложеното съдът намира, че е доказано по безспорен начин кумулативното наличие на всички елементи от правопораждащия фактически състав за ангажиране отговорността на Столична дирекция на вътрешните работи по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, за претърпени от Г. М. В. неимуществени вреди в размер на 5000лв, намиращи се в причинно-следствена връзка с незаконосъобразна административна дейност на длъжностни лица от СДВР, поради което исковата претенция се явява доказана по основание и по размер и като такава следва да бъде уважена.

Предявеният иск за присъждане на законна лихва за забава върху претендираното обезщетение за неимуществени вреди е частично основателен, с оглед уважената част от главния иск. Върху определената сума като обезщетение за неимуществени вреди се дължи законната лихва /чл. 86, ал. 1 от ЗЗД/ от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Това е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт /Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, т.4/, като длъжникът се смята в забава и без покана /чл. 84, ал.1 от ЗЗД/. В случая се дължи законна лихва за забава върху сумата от 5000 лева, представляваща обезщетение за нематериални вреди, за периода от 29.08.2023г.

до датата на окончателното плащане на задължението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, настоящият състав следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на ищеца направените разноски. При уважена част от иска в размер на 5000 лв. от предявените 15000 лв., дължимото възнаграждение се определя пропорционално на пълния размер от 1750 лв. и възлиза на 583 лева, определен съгласно чл. 7, ал. 2, т. 3 вр. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 09 юли 2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ ищецът следва да заплати на ответника разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 67 лева, определен съразмерно на отхвърлената част на иска в съответствие с минималния предвиден размер в чл. 24, предл. второ от Наредбата за заплащане на правната помощ, съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното, Административен съд София град, I отделение, 63-ти състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на ищеца Г. М. В., сума в размер на 5000 /пет хиляди/ лева представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в резултат на незаконосъобразна Заповед за задържане на лице № 3382-686/09.06.2023г. изд. от полицейски орган при СДВР, ведно със законна лихва, считано от 29.08.2023г. (датата на отмяната на административен акт) до окончателното плащане на дължимата сума.

ОТХВЪРЛЯ иска на Г. М. В., с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк][жилищен адрес] срещу Столична дирекция на вътрешните работи в останалата част за сумата над 5000 лв. до претендирания размер от 15 000 лв.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Г. М. В., с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк][жилищен адрес] възнаграждение за адвокат в размер на 583 (петстотин осемдесет и три) лева.

ОСЪЖДА Г. М. В., с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк][жилищен адрес] да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи юрисконсултско възнаграждение в размер на 67 (шестдесет и седем) лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: